

QVÆSTIONVM SVPER LEVITICVM

G tum est, quando sacerdotes sanctificati sunt ut sacerdotio fungerentur, & hæc obtulit Moyses pro Aaron & filiis eius: postea vero Aaron ipse iam sanctificatus & sacerdotio fungens offerre pro se iussus est vitulum pro peccato, & arietem in holocaustum. Non autem iussus est pro se offerre consummationis, quod tunc ideo oblatum est, ut consummaretur sanctificatione, & sacerdotio fungi posset, quo iam quoniã fugebatur non opus erat eum iterum consummari.

XXVII

Et ait Moyses ad Aaron, Accede ad altare & fac quod pro peccato tuo, & holocaustum tuum, & exora pro te & domo tua. Mirum est quomodo prius dicitur faciendum quod pro peccato, deinde holocaustum, cum sacrificia pro peccatis super holocausta superius iubeat imponi, excepto quod de auro præcepit. An forte hic quod prius fiebat, id est, holocaustum, posterius commemoratur? Non enim quemadmodum de auro dixit, fac prius illud & postea illud: sed fac illud atque illud. Quid autem prius faciendum sit indicat superius exposita instructione, ubi dicit super holocaustum imponi sacrificium pro peccatis: quãquam valde moueat, quod etiam ita narrat scriptura fecisse Aaron quod audiuit, & prius commemorat eum facere pro peccato, deinde holocaustum. Quod utrum

H & ipse prius fecerit, an prius hoc scriptura narrauerit quod postea factum est, sicut in multis facere solet, habetur incertum, nisi quod dixi superius legeretur cum ageret de sacrificio pro peccato. Ita enim legitur, Et superponet illud sacerdos super altare super holocaustum domini, & exorabit pro eo sacerdos pro peccato quod peccauit, & dimittetur illi. Quomodo ergo posset hoc super holocaustum imponi, nisi holocaustum prius imponeretur? Præcepit autem hoc & de sacrificio salutaris, ut super holocaustum imponeretur: sed quia non hoc ubique dicit, non per omnia sacrificia salutaris, nec per omnia sacrificia pro peccato, potest forsitan dici non hoc regulariter fuisse præceptum: sed illic tantummodo ut fieret dictum, id est, in sacrificio salutaris, cum sit de bobus, ubi enim præcepit: & in sacrificio pro peccato, cum sit de femina ex ouibus: cætera vero siue sint salutaris, siue pro peccato, nõ esse necesse ut super holocaustum imponatur. Mouet etiam quod cum faceret Aaron dona populi quæ supra commemorauit, non omnia commemorata sunt immolata quæ fuerant prædictas: tãtum hircus pro peccato & holocaustum, ubi tamen illum agnum non expressit: duo vero alia

I quæ ad sacrificia pro peccato potius quãquam ad holocaustum pertinere diximus, tacuit, id est arietem & vitulum: nisi forte à parte totum intelligi voluit, ut solo capro commemorato etiam illa subsecuta acciperemur. Cum de sacrificijs salutaris ppriè narraret, quemadmodum ea fecerat Aaron de vitulo & ariete ait, Et occidit vitulum & arietem sacrificij salutaris populi, & obtulerunt filij Aaron sanguinem ad eum, & effudit ad altare in circuitu, & adipem & cætera, quomodo præcepit dominus Moysi. Nunc singulariter, nunc pluraliter loquitur, cum de duobus animalibus loquatur, vitulo & ariete. Quod ergo dicit duos renes, ab utroque animante intelligendum est, atque ita quatuor sunt, ita & cætera. Quod vero ait, Et posuit adipem super pectuscula, cum ipsa pectuscula non imposuerit altari, sacerdoti enim debebantur cum brachijs dextris, quod sibi vult? An intelligendum est, & imposuit adipem qui sunt super pectuscula: ipsos enim posuit, quos imponeret altari à pectusculis demptos. Nam ita & superius præceperat. Denique sequitur, Et imposuit adipem altari, & pectusculum & brachium dextrum abstulit Aaron oblationem ante dominum: modo singulariter inferens, & pectusculum dicens utique utrumque ex utroque animante, quæ pectuscula dixerat. Quid est quod ait, Cum ex-

XXVIII

tulisset Aaron manus super populum, benedixit eos & descendit cum fecisset quod pro peccato & holocaustum & quæ salutaris. Vbi autem ista fecit, nisi super altare: id est, ad altare stans eius deseruiens? Inde ergo descendit ubi stabat. Nimirum illius solutio quæstionis adiunari hoc testimonio videtur, ubi quæsiueramus in Exodo quomodo ferri potuerit ad altare quod erat altum cubitis tribus. Gradum quippe illic intelligere prohibebamur, quia id deus vetuerat, ne super altare pudenda virilia ministrantis reuelarentur, quod utique fieret, si pars altaris gradus esset, id est, si compactus adhæreret. Denique ibi hoc vetuit, ubi de altari struente loquebatur: vni enim esset altare cum gradu cuius pars esset gradus, & ideo vetitum est: hic vero ubi altaris tanta fuerit altitudo, ut nisi sacerdos super aliquid staret apte ministrare non posset: intelligendum est, quicquid illud erat quod ad horam ministracionis ponebatur & auferebatur, non fuisse altaris partem, & ideo nõ fuisse contra præceptum, quod gradum habere prohibitum est: hoc autem qualecunque fuerit, tacuit scriptura, & ideo quæstio facta est. Sed nunc cum dicit scriptura, sacerdotem cum fecisset sacrificia descendisse, hoc est cum immolata imposuit altari, utique manifestat alicubi eum stetisse vnde descendere: & quia ibi steterat, ideo trium cubitorum altari ministrando deseruire potuisse. Et vidit omnis populus & amens factus est. Quod alij interpretes dixerunt expaui, conantes transferre de Greco, quod dictum est & sic, vnde & sic dicitur, qui sepe in scripturis Latinis legitur mentis excessus. Et exiit ignis à domino, & deuorauit quæ erant super altare, holocaustum & adipem. Quid dixerit à domino, quæri potest, utrum quia nutu & voluntate domini factum est, an ab eoloco ignis exiit ubi erat arca testimonij. Non enim in loco aliquo ita est dominus, quasi alibi non sit.

quæst. 13.

L

XXIX.

XXX.

XXXI.

Leuit. 10.

1. Petri. 4.

Lucæ. 12.

Sap. 6.

Exodi. 33.

XXXII.

Hoc idè

constrana.

Postquam exeunte igne à domino, incensi, & mortui sunt filij Aaron, qui aui sunt in battillis suis adhibito igne alieno incensum imponere domino: quod ideo non licebat, quia ex illo igne qui diuinitus ad altare venerat deinceps custodito, omnia erant accendenda quæ in tabernaculo accendi oportebat. Mortuis ergo illis ait Moyses: hoc est quod dixit dominus dicens, In eis qui mihi appropinquant sanctificabor, & in omni synagoga glorificabor: eos appropinquare domino volens intelligi qui in tabernaculo sacerdotio fungebantur: sanctificari autem in eis etiam vindicando, sicut factum est. Vtrum ut hinc sciretur, quàm minus alijs parcat, si illis non parcat: quo sensu dictum est, Si iustus vix saluus erit, peccator & impius ubi parebunt? An potius secundum illud, Cui plus datur, plus exigitur ab eo. Et illud, Seruus qui non cognouit voluntatem domini sui, & facit digna plagis, vapulabit paucis: seruus autem qui cognouit voluntatem domini sui, & facit digna plagis, vapulabit multis. Et illud, Exiguo cum conceditur misericordia, potentes autem potentiora tormenta patientur. Sed ubi hoc dixerit dominus quod eum dixisse Moyses commemorauit, in scriptura que retro est non inuenitur. Tale ergo est hoc, quale in Exodo, ubi dicit domino, Tu dixisti, scio te præ omnibus. Sed non inuenitur quidem dominus ei dixisse, sed postea. Sed quoniã mendaciter nunquam hoc Moyses diceret, intelligitur idem etiam ante dixisse, quãuis scriptum non fuerit, ita & hoc. Vnde apparet non omnia scripta esse quæ deus locutus est eis, per quos nobis sancta scriptura eius ministrata est. Quid est quod Aaron & reliquos filios eius mortem illorum duorum lugere prohibens dicit, Caput vestrum cidara non denudabitis: ubi certe ostendit cidaras tegmina capitum fuisse, nisi quia illud ubi ne faciebatur lugentes, quæ consuetudinem ornatus essent contraria.